

Чи можна встановлювати доплату за науковий ступінь кандидата педагогічних наук заступнику директора з навчально-виховної роботи в закладі загальної середньої освіти, який має години навчального навантаження? Як встановити відповідність наукового ступеня профілю діяльності?

Абзацом «г» підпункту 3 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» передбачено встановлення доплат працівникам за науковий ступінь кандидата наук у граничному розмірі 15% посадового окладу (ставки заробітної плати). Передбачено також, що зазначені доплати встановлюються працівникам, якщо їх діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем. Відповідність наукового ступеня профілю діяльності працівника на займаній посаді визначається керівником закладу.

Аналогічна норма передбачена також абзацом «г» підпункту 3 пункту 4 наказу Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ».

Нормативно-правових актів щодо порядку визначення такої відповідності не існує. При цьому, ні постановою Кабінету Міністрів України, ні наказом Міністерства освіти і науки України не встановлено умови щодо відповідності спеціальності, з якої присуджено науковий ступінь, професійній діяльності.

Натомість існує низка трудових переваг для педагогічних працівників, які мають наукові ступені. Зокрема, визначення педагогічної діяльності передбачено пунктом 21 частини 1 статті 1 Закону України «Про освіту», а саме: педагогічна діяльність – це інтелектуальна, творча діяльність педагогічного працівника, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та професійних компетентностей.

У Переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 963, посада заступника директора з навчально-виховної роботи віднесена до педагогічних працівників.

Пунктом 3.28 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6.10.2010 № 930, встановлено, що педагогічні працівники, яким у міжатестаційний період присуджено наукові ступені або присвоєно вчені звання, атестуються без попереднього проходження підвищення кваліфікації, якщо їх діяльність за профілем збігається з присудженим науковим ступенем або присвоєним вченим званням.

Згідно з пунктом 4.7 Типового положення педагогічні працівники, які мають наукові ступені, якщо їх діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем, атестуються без додержання послідовності в присвоєнні кваліфікаційних категорій та строку проведення позачергової атестації. У Типовій формі атестаційного листа педагогічного працівника передбачається графа «Науковий ступінь, вчене звання».

Відповідно до пункту 5 Порядку присвоєння кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння», особі, яка має науковий ступінь, присвоюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії». Попри те, що постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2018 № 476 змінено назву постанови та скасовано порядок присвоєння, педагогічним працівникам, які з 2015 потрапили під її дію, зазначена кваліфікаційна категорія зберігається до наступної атестації та в подальшому підтверджується чи ні, залежно від результатів їхньої діяльності.

Тому витікає висновок, що науковий ступінь кандидата педагогічних наук повністю збігається з педагогічною діяльністю на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи, що передбачає встановлення доплати у граничному розмірі 15 % посадового окладу (ставки заробітної плати).

Згідно з роз'ясненням Міністерства освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України від 14.02.2006 №№ 1/9-102 та № 02-5/68 надбавки і доплати педагогічним працівникам, передбачені підпунктом 3 «г» пункту 4 наказу Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557 встановлюються залежно від тижневого навантаження чи обсягу виконуваної роботи.

Тобто доплата на науковий ступінь кандидата наук встановлюється за посадою заступника директора та за навчальне навантаження за посадою вчителя пропорційно його обсягу.

Згідно з пунктом 6.3.27 Галузевої угоди між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2016-2020 роки Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів освіти забезпечити встановлення доплати працівникам, які мають наукові ступені та вчені звання, в максимальному розмірі. Відповідно до пункту 1.4 Угоди її положення діють безпосередньо та поширюються на працівників закладів освіти, які перебувають у сфері дії сторін Угоди, і є обов'язковими для включення до колективних договорів.

Поставити будь-яким органом чи особою під сумнів правильність встановлення керівником навчального закладу відповідності роботи педагогічного працівника науковому ступеню означає порушити його право на визначення такої відповідності та встановлення доплати, надане пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України № 1298 та пунктом 4 наказу Міністерства освіти і науки України № 557.

(Управління соціально-економічного захисту ЦК Профспілки)